

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku R. P. przy uczestnictwie B. K.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 listopada 2016 r.,
zażalenia uczestniczki
na postanowienie Sądu Okręgowego w [...] z dnia 29 czerwca 2016 r., sygn. akt II Ca .../14,

1) oddala zażalenie;

2) zasądza na rzecz wnioskodawcy od uczestniczki kwotę 3600,- (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego;

2) przyznaje ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w [...] pełnomocnikowi uczestniczki adwokatowi R. M. wynagrodzenie w kwocie 2700,- (dwa tysiące siedemset) złotych powiększonej o stawkę podatku VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu udzielonej w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w [...] odrzucił skargę kasacyjną uczestniczki w sprawie o podział majątku wspólnego na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. uznając, że nie wykazała prawidłowości ustalenia przedmiotu wartości zaskarżenia określonego na kwotę 160.000 zł. Uczestniczka nie wskazała bowiem na żadne okoliczności, które uzasadniałyby dziesięciokrotny wzrost wartości nieruchomości do kwoty 320000 zł w stosunku do wartości określonej w umowach z 2003 r. i 2006 r. na kwoty 30.000 zł i 40000 zł, a nadto w ogóle nie podała żądanej kwoty z tytułu wynagrodzenia za korzystania z nieruchomości. Wartość przedmiotu zaskarżenia Sąd Okręgowy ustalił na podstawie tych dwóch umów przyjmując jako miarodajną kwotę 40000 zł i odmawiając uwzględnienia w tej wartości roszczenia o zasądzenie nieznanej kwoty z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości. W rezultacie wartość interesu uczestniczki objętego zaskarżeniem jest równa połowie wartości nieruchomości stanowiącej, jej zdaniem składnik majątku wspólnego, tj. kwocie 20000 zł, a więc wobec treści art. 519¹ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.

W zażaleniu na powyższe postanowienie uczestniczka postępowania zarzuciła naruszenie art. 25 § 1 k.p.c., art. 25 § 1 i 2 oraz 26 k.p.c. Wniosła o rozpoznanie na podstawie art. 380 k.p.c. postanowienia o ustaleniu wartości przedmiotu zaskarżenia z urzędu oraz o zmianę zaskarżonego postanowienia i przyjęcie skargi do rozpoznania ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skarżącej zmierzają do zakwestionowania ustalonej przez Sąd drugiej instancji wartości przedmiotu zaskarżenia, ale skarga nie zawiera zarzutu naruszenia art. 398⁶ § 2 k.p.c., który stanowił podstawę zaskarżonego orzeczenia. Nawet w razie uznania podniesionych zarzutów za uzasadnione, nie mogłyby one zmierzać do rezultatu, który chce osiągnąć skarżąca. Również wnioski zażalenia świadczyć mogą jedynie o niezrozumieniu istoty tego środka; nie jest możliwa bowiem w wyniku jego pozytywnego rozpoznania zmiana zaskarżonego postanowienia i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania lub uchylenie

i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a dopuszczalne jest jedynie uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Odnosząc się jednak do podniesionych zarzutów wskazać trzeba, że zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, w sprawach działowych, do których zaliczają się sprawy o podział majątku wspólnego, wartość przedmiotu zaskarżenia z reguły wyznaczają interesy poszczególnych uczestników ograniczające się do wysokości udziałów w majątku podlegającym podziałowi (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNIC 2004, nr 44, poz. 60, z dnia 25 września 2003 r., III CZ 86/03, z dnia 26 lipca 2007 r., V CZ 66/07, z dnia 24 kwietnia 2013 r., IV CZ 36/13 – nie publ.). Oznacza to, że wartość przedmiotu zaskarżenia wyznacza zakres zarzutów skarżącej ograniczający jej interes majątkowy do wartości składników majątku lub wierzytelności nieuwzględnionych w postanowieniu działowym. Z tej przyczyny odniesienie się do wskazanej we wniosku lub ustalonej przez Sąd wartości majątku wspólnego, jak chciałaby skarżąca, nie może być skuteczne, zwłaszcza że nieuwzględniona jako składnik tego majątku nieruchomości oraz żądanie zasądzenia wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości pozostają poza tymi wartościami. Dlatego nie jest też skuteczny argument, że w apelacji nie była wskazana wartość przedmiotu zaskarżenia. Dla oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym art. 25 k.p.c. stosowany jest jedynie odpowiednio (art. 386 § 2 w zw. z 398²¹ k.p.c.) i jego § 2 nie ma zastosowania; unormowania zawarte w art. 25 i 26 k.p.c. stabilizują wartość przedmiotu sporu w celu określenia właściwości rzeczowej sądu i opłat sądowych, natomiast nie mają znaczenia dla oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w celu ustalenia dopuszczalności skargi kasacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015 r., V CZ 90/14, z dnia 20 listopada 2014 r., V CZ 81/14 - nie publ.). Zażalenie nie zawiera skutecznych argumentów, które mogłyby podważyć prawidłowość oceny wartości przedmiotu zaskarżenia dokonanej przez Sąd drugiej instancji, zwłaszcza w sytuacji, gdy skarżąca na jego wezwanie do sprecyzowania podstaw oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, przedstawiła tylko twierdzenie o wartości nieruchomości bez wskazania jakichkolwiek okoliczności je uprawdopodobniających.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c., o kosztach rozstrzygając zgodnie z art. 520 § 2 w zw. z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz § 4 pkt 8 w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800) oraz § 10 w zw. z § 8 pkt 6, § 4 ust. 1 i 3 i § 16 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1801).

kc

aj